

Uredništvo:

Kočevje štev. 58.

Upravništvo:

Kočevje štev. 18.

Radikal

Gospodarski, politični in kulturni organ.

Izhaja vsako drugo soboto zjutraj.

Naročnina:

za celo leto Din. 15,
sicer sorazmerno.

Inserate:

cela stran Din. 600,
sicer dogovorno.

Koalicija demokratov in radikalov.

(Razmišljanje slovenskega radikala.)

Od vseh strank v naši državi je Narodna Radikalna Stranka edina stranka z enotnim izrazitim zunanje- in notranjepolitičnim programom. Ta program se je kristaliziral in številne njene organizacije utrdile v ostrih borbah, ki jih je imela Radikalna Stranka v prejšnji Srbiji izvojevati z dvorno kamarilo ter vojaškimi in političnimi matadorji takozvane liberalne stranke, ljudi absolutističnih in skrajno reakcionarnih nazorov. Ker so bile ideje, ki jih je oznanjevala Radikalna Stranka v resnici radikalne, vzete iz duševnega ozračja Marxa, Engelsa, Lassalleja itd., zlasti pa iz izkušenj zapadnih demokracij, Anglije (samouprava) ter Francije (popolna enakost, bratstvo) za absolutistične takratne razmere v srbski državi naravnost revolucionarne, se je vnel hud boj, ki je ojeklenil voditelje, v kolikor niso poginili po ječah, od svinčenk ali vešal ter zvezal vse pristaše v eno takorekoč družinsko zajednico. Ta boj, ki se je pripravljaj kakih deset let in trajal nad dvajset, je končal 1. 1903., ko je poseglo vanj vojaštvo z energično roko, da napravi sramoti na dvoru Obrenovičev konec, in vajeti države je prevzela Radikalna Stranka, potem ko je ljudstvo na izpraznjen prestol prosto in svobodno izvolilo Karadžordževića. Od reakcionarnih strank, ki so podpirale Obrenoviče in njih sramotni režim, so ostali pri na to sledečih volitvah le še drobci, ki so, kot ostanke po prevratu in ujedinjenju stvorili s Pribičevićevo srbsko-hrvatsko koalicijo hrvatskega sabora ter po gotovem kolebanju tudi s slovenskimi liberalci-Žerjavovci takozvani Demokratski blok.

Čim je Radikalna Stranka prevzela državne vajeti predvojne Srbije v roke, je jel od izliva Save in Donave pihljati drug vetrič. V zunanji politiki je pokazala pred vsem Slovanstvo ter se je odkrito naslonila na Rusijo in Francijo. V deželi sami je realizirala svoj tedanji program s svobodno samoupravo ljudstva, uredila finance, upravo itd. ter 1. 1912/13 osvobodila turške Srbe turškega jarma. Ko ji je z znanim ultimatumom popolnoma po krivici vrnila Avstrija svetovno vojno, je izbojevala i to ter osvobodila devet desetink avstrijskih Jugoslovanov, s katerimi se je zlila predvojna

Srbija v novo državo SHS ali Jugoslavijo.

Načela, ki jih je Radikalna Stranka uveljavila v predvojni Srbiji s tolikim uspehom, je brez pridržka prenesla i na nove kraje in osvobojene brate. Popolna enakost in bratstvo ter zadovoljitev vseh, to je njena parola.

Pri tem svojem cilju pa so se pojavile težkoče. Radikalna Stranka je ob osvobojenju mogla računati le na poslance onih krajev, kjer je bila že pred vojno organizovana ali pa vsaj v zvezi, kot v Sremu in v Vojvodini. Naenkrat se je pokazalo, da Radikalna Stranka v skupnem parlamentu zaenkrat še ne more imeti večine, ker v novoosvobojenih krajih še ni bila organizirana, a ti tvorijo večino ozemlja in prebivalstva nove države. Morala je torej v kompromisu z drugimi strankami sestavljati vlado in sicer najpreje koalicijsko, in to vseh strank, ki so stale na pozitivnem državotvornem programu. Koalicijska vlada je nudila stranki priliko temeljito preštudirati in pregledati vodilne može ostalih strank, kakor tudi stranke same. Izza koalicijske vlade je prišla večinska Protić-Koroščeva vlada, ki si je zamišljala državo na večalimanj federalistični podlagi. Proti temu načrtu je jel na vse načine rovariti demokratski blok gori navedenih strank, ki si je pridobil tudi socialiste. V državozveznem ustroju vidijo ti elemente namreč nadvlado njim nasprotnih strank, ki jih provincijalno lahko obvladajo, dočim bi se provincijalne stranke s centralno upravo dale potlačiti in pristriči. Jeli so brenkati po svojih glasilih najgenljeviješe patriotične pesni ter si pridobili s tem simpatije in zaupnike tudi v vojaških in dvorskih krogih, ki so konečno v centralno urejeni državi videli izboren instrument izravnjanja razlik ter s tem naravno konsolidacijo razmer, v federalističnem ustroju pa sankcijo dosejanjega separatizma ter osiguranje njegove bodočnosti. In konečno: že obstoječe države v državi vedno lažje odpadejo, ker imajo organe po lastni volji, kot pa province, katere lastni organi so nižje vrste, a njeni organi višje vrste so le filijalke centrale. Demokrati in žnjimi zvezani socialisti so premlevali to na vseh merodajnih mestih ter kazali na vedno naraščajoče število svojih pristašev. Med te so jemali vse brez izbire: med Srbi in Hrvati najhujše avstrijakante, frankovce in madžarone, med

Slovenci nemškutarje itd., ter jih brezpogojno štitali z vso strankino avtoritetom, ako je bilo treba, ter jih protežirali z vsemi na razpolago jim stoječimi sredstvi, kot z avanzmajem, službami, sekvestri, protekcijami, izvoznici, naslovi itd. Ustvarili so posebno državno in narodno naziranje glede Jugoslovenstva, s katerim se mora sicer slagati v principu vsak patrijot. In baš to je bilo vzrok, da je Radikalna Stranka verjela Pribičeviću ter da razmahu te stranke, zlasti v Južni Srbiji, Kosovu, Črnigori itd., ne le da ni delala zaprek, ampak je ta razmah celo podpirala. Mislila je namreč, da ti ljudje mislijo tako pošteno, kot misli ona. V tej atmosferi je padel kabinet Protić-Korošec; takrat je bila zveza med Radikali in Demokrati že sklenjena stvar. Parola je bila: enotna, močna, centralno urejena država s široko samoupravo lokalnih, občinskih, okrajnih in županjskih jedinic ter volitve v konstituantu na tej idejni osnovi. Volitve v konstituantu so prinesle skoro 20 strank; relativno, organizatorično in moralno je izšla iz njih sicer najmočnejša Radikalna Stranka, vendar pa tudi v zvezi z Demokrati ni imela absolutne večine. Predvolilni pakt med obema strankama je s tem postal brezpredmeten in Radikalna Stranka je dobila proste roke. Tedaj so pa naredili Hrvatje, kot je že to skoro njih politična tradicija: mesto da gredo v Beograd in izsilijo ureditev države po vidikih, ki bi jih bili zadovoljili, so razun Demokratov in petih „Zajedničarjev“ ostali doma ter delali na lastno brezupno republiko. Razun tega je prišlo 58 komunistov v parlament, skoro 15% vseh poslancev. Koroščeva skupina na strogo versko-katoliški podlagi tudi ni bila priporočilo za ureditev mnogoverske države. Radikali so poskušali na levo, na desno, pa nikjer ni šlo — ostali so sami z Demokrati in manjšimi skupinami, ki so bile za koncesije pripravljene iti z vsako vlado kot Muslimani, Samostojni iz Slovenije itd. Pri tem položaju je smatrala Radikalna Stranka za umestneje, da prepusti glavno violino Demokratom; zase je izgovorila le predsedstvo in zunanje posle, kar je v eminentnem interesu države, ter sklenila čakati. In tako se je zgodilo, da so demokratje pobrali vse boljše portfelje, kot notranjega, finančnega, šolstvo, agrarno reformo ter so s temi portfelji, ki v zvezi s finančnim predstavljajo

faktično jedro vse državne moči, jeli utrjevati svoje strankarske pozicije ter si z državno močjo pridobivati pristaše ter z isto močjo preganjati nasprotnike. Iz tega vidika je presojeti Pribičevićev zakon „za zaščito države“. Uporabljalo se ga je zlasti v Južni Srbiji proti odmetnikom, „kačakom“ itd., dokler se ni izkazalo, da so to povečini — pošteni ljudje, ki imajo le eno napako — da ne gredo med demokrate. Njegov blagodejni učinek so občutili naskoro i demokratski zavezniki radikali na Kosovem in v Južni Srbiji, pravi predvojni Srbini radikali, katerim se je vpelilo cela sela, češ, da so — kačaki, to je sovražniki države.

Te dogodovščine so jeli odpirati oči tudi radikalom v Beogradu. Tembolj, ker so svoječasni madžaroni, frankovci, nemškutarji itd. pod firmo Demokratske stranke jeli preganjati vse, kar ni trobilo v njih rog in so konečno isti Demokrati, katerih hrbtnico tvorijo predpotopni ostanki avstrofilnih reakcionarnih strank iz Srbije še izza časa Obrenovićev, jeli predstavljati po prečanskem časopisju moderno Radikalno Stranko kot — nazadnjaško in separatno šovinistično plemensko organizacijo. Tudi ljubljansko „Jutro“, glasilo Dr. Žerjavovega omizja, prinaša sistematično take notice od časa do časa.

Pri teh pojavih je položaj precej jasen in jaz bi ga strnil v tri stavke:

1. Demokrati so zlorabili zaupanje Radikalne Stranke.

2. Z Radikalno Stranko so se zvezali pred vsem v namenu, da se polaste definitivno državne moči brez kontrole večje stranke, zlasti pa brez kontrole Radikalne Stranke.

3. Sedanja vladina koalicija Demokratov z Radikalno Stranko zasleduje v prvi vrsti splošno diskreditiranje Radikalne Stranke in njenih voditeljev v zemlji.

V koliko se jim je to že posrečilo, prepuščam razsoji čitalca, kakor tudi ev. nujne protiukrepe vodstvu stranke, ako noče, da jo pri prihodnjih volitvah — zagrnejo valovi.

Opomba uredništva: Priobčujemo drage vojte ta interesanten članek gospoda pisca, čigar izvajanja imajo sigurno nekaj na sebi, ne da bi se žnjim povsem identificirali.

Konec dinastije Habsburg-Lothringen.

Dne 1. aprila t. l. ob pol 12. dopoldne je umrl v Funchalu na Madejri v prognanstvu zadnji suveren iz dinastije Habsburg-Lothringen, bivši avstrijski cesar Karl I. in obenem apostolski kralj ogrski pod imenom Karl IV., star šele 34 let. S tem je definitivno izločena iz svetovne politike ena največjih dinastij, ki je bila nekoč tako mogočna, da je z ozirom na svojo svetovno posest v Evropi, Ameriki in Tihem Oceanu lahko rekla, da v njenih državah nikdar solnce ne zaide.

Začetnik in praded te familije je katoliški duhovnik, neki strasburški škof po imenu Werner, čigar ime se spominja v neki stari listini iz leta 1027. Takrat so se namreč katoliški duhovniki še ženili. Ta škof si je pridobil posestvo Habichtsburg pri Schiznach na Aari, v kantonu Aargau v Švici. Kako se je škof imenoval s pravim imenom in odkod je bil pravzaprav, se ne ve. Najbrže nizkega porekla ter si je iz škofovskih dohodkov kupil to posestvo, ki se je kratkoma imenovalo Habsburg in po tem posestvu tudi njegovi gospodarji. Tega škofa vnuk Werner se imenuje v neki listini že kot

grof. Pridobil si je znatna posestva v Zgornji Alzaciji ter bil obenem čez več samostanov zaščitnik. Vse listine, ki jih najdemo o Habsburžanih, svedočijo o silni njihovi grabežljivosti in nasilnosti. Šli so tudi na rop kot roparski vitezi in so bili v svojem roparskem gnezdu takrat takorekoč nedosegljivi. Kot nadaljni potomec se spominja neki Rudolf s sinom Albrechtom. Ta se je oženil z grofico Kyburg, ki mu je rodila dne 1. maja 1218 sina Rudolfa († 1291). Vsled svojih zvez v cerkvenih krogih je dosegel, da so ga nekateri nemški, predvsem cerkveni krogi volili l. 1271. za nemškega kralja kot protikandidata češkemu kralju Otokarju, ki se je zdel nekaterim knezom premogočen in nevaren za njih pravice v državi. Med obema je odločil meč. Že takrat so Habsburžani pokazali, da se ne strašijo nobenih sredstev; vsled izdajstva Milote iz Milobie, ki je 4000 vitezov izmanevriral iz bojišča ter jih zvito odtegnil boju, je Otokar osebno posegel v boj, da bi ga odločil sebi v prid, pa je pri tem našel junaško smrt pri Suhih Krutih nad Dunajem ob izlivu Morave v Donavo (1273). S tem se je Rudolf Habsburg znebil srečno tekmeča ter postal kralj nemške države. Smrt Otokarja je izrabil v to, da je izročil svojemu sinu Albrehtu babenberško Avstrijo v fevd (1282). Njegovi nasledniki jo seveda niso več dali iz rok, pač pa vrgli oči po sosednjih deželah ter se jeli ženiti. Rudolfov sin Rudolf se je kot otrok zaročil z otrokom, Otokarjevo hčerko Anico, toda je kmalu umrl. Tudi z madžarsko dinastijo so stopili v krvne vezi, ravno tako s tirolskimi in goriškimi grofi. Imeli so srečo, da so vse dinastije v Alpah preje pomrle in tako so razširili svojo Avstrijo od Donave do Trsta. Ko je češko-madžarski kralj padel 1526 v boju proti Turkom, so kot sorodniki pridružili svoji Avstriji kot sodržavo Češko, ki je obsegala takrat poleg Moravske tudi Šlezijo in Lužico ter bila najbogatejša država v Srednji Evropi. Na Ogrskem so se Madžari uprli Habsburžanom, le Hrvatje so priznali Ferdinanda, ki jih je v zahvalo porabljal za svoje biriče proti vsem svojim nasprotnikom. Boje proti Turkom so kot versko idejo spretno izrabili, da so „osvobodili“ celo Ogrsko od Turkov, ravno tako so pod versko krinko z bitko na Beligori 1621 naredili konec češki samostojni državi ter poslali vse visoko češko plemstvo na morišče, njih otroke dečke so razpršili po celem svetu, kjer so se porazgubili, žene in hčere pa — v samostan. Maksimilijan I. (1491—1519) se je poročil z Ivano Blazno, dedinjo bogate Burgundske, njegov sin Filip Lepi z dedinjo španskega prestola ter sta tako oče in sin pridobila s špekulativnimi ženitvami dve najbogatejši deželi takratne Evrope. S Španijo je bila takrat kot del države združena cela Amerika. Filip Lepi je imel dva sinova: Karla, ki je kot španski kralj in nemški cesar vladal do l. 1556., a njegovi potomci so izumrli na Španskem l. 1700, in Ferdinanda, ki je imel 15 otrok in je s svojimi nasledniki vladal na Dunaju, kjer so izumrli l. 1740, s Karlom VI. Konec španske linije je l. 1700. izzval za dedščino krvavo evropsko takozvano špansko nasledstveno vojno, smrt Karla VI. pa avstrijsko nasledstveno vojno, v kateri je pruski kralj Friderik II. pridobil sebi bogato češko pokrajino Šlezijo ter jo pridružil Prusiji. Na Špansko so prišli Bourboni, veja francoske kraljeve hiše, kjer vladajo še danes, v Avstriji se je pa po večjih žrtvah hčeri zadnjega Habsburgovca Karla VI., Mariji Tereziji, posrečilo, da se je obdržala na prestolu. Poročila se je s Franc Štefanom, vojvodo Lota-

rinškim, lepim toda duševno revnim možem, ter rodila 16 otrok. Gospodar je bila ona. Njeni potomci so se močno razmnožili ter pridržali ime Habsburg-Lothringen. Na prestolu so ji sledili: sin Jožef II. do l. 1792., drugi njen sin Leopold II. do l. 1792., nato njegov sin Franc do l. 1835., temu njegov sin Ferdinand do l. 1848., a njemu je sledil sin njegovega brata Franc Jožef do l. 1916., temu pa vnuk njegovega brata Karl I. zadnji, ki je umrl te dni v prognanstvu na Madejri. Ostali člani te familije so razpršeni po celem svetu.

Usoda Habsburžanov je v primeri z Bourboni, ki so poginjali na morišču, ali Romanov-Gottorp-Holstein, ki so jih podušili in pobili boljševiki, vsekakor jako mila. Imajo pa vsi zadnji vladarji iz teh rodbin skupno potezo: slabost, neodločnost, nobenega koncepta, kar jih konečno upropasti. Habsburška dinastija je bila veren izraz svojega duhovniškega in roparsko viteškega porekla: grabežljivost, neusmiljenost in brezobzirnost, goljufije in potvorbe tudi med rodbinskimi člani, krvoločnost in razuzdanost. Hvaležnosti niso poznali, o čemur bi lahko govorilo i hrvatsko i češko plemstvo, ki je bilo za Habsburge in je konečno moralo — poginiti na morišču. Ne v zadnji vrsti radi številnih svojih posestev, da so jih Habsburžani pograbili zase.

Tudi med seboj niso poznali usmiljenja. Znan je slučaj Johanesa Habsburga, ki je po krivici od svojega strica Albrehta, Rudolfovega sina, prikrajšan na dedščini, le tega l. 1308 javno zaklal. Ali boj Albrehta in Ernesta in drugih bratov, ki so se smrtno sovražili in preganjali kot divje zveri. Filip II., kralj španski, je dal edinega sina Carlosa v ječi umoriti. „Der Bruderzwist im Hause Habsburg“ je znana drama Schillerjeva, ki obranava krvavi spor treh bratov Habsburgov na početku 17. stoletja. Glavni povod je bil vedno premoženje in — ženske. Vsled tega je izdal Ferdinand II. jako oster hišni red, ki se je l. 1839. še dopolnil. Zbor nadvojvod je bil najvišja kazenska inštanca za vsakega člana. Navzdol so vladali absolutno in krvoločno; kdor jim je bil na potu, je moral poginiti, če ne javno, pa tajno. Njegovo premoženje so si večinoma obdržali. Morale in vesti niso poznali, ampak le eno: svojo korist in svojo strast. Na teh strasteh je poginil tudi Franc Jožefov edini sin Rudolf: ubil ga je navaden lovski čuvaj, ko ga je zalotil pri svoji ženi.

Karl je bil pa slučajno popolnoma drug človek, dober in pošten, toda slabič. S seboj in številnimi svojimi otroci je moral poplačati grehe svojih prednikov, kot Ludovik XVI. in Nikolaj II.

Jedro JDS v Sloveniji,

to je trgovci, so dne 3. t. m. štrajkali po celi Sloveniji s tem, da so za ta dan zaprli svoje trgovine in priredili protestni shod v Ljubljani. Seveda brez dovoljenja vodstva slovenskih demokratov, to je tiste peščice ljudi, ki nosi v Sloveniji državotvorni zvonec. To je umljivo, ker protestirali so proti politiki — lastnih ljudi, ki so jih poslali v Beograd. Ker o tem ne more biti dvoma: stranka s svojim finančnim, notranjim in šolskim ministrstvom je faktični gospodar v državi. In to je v Jugoslaviji demokratska stranka, kateri je radikalna stranka dala priliko, da naj pokaže svojo širokoustnost tudi v dejanjih. Kam so ta dejanja demokratov dovedla, vi-

dimo; še malo pa se razleti država od same demokratske državnosti! To se je jasno pokazalo tudi na shodu trgovcev, na katerega je prišel tudi minister na razpoloženju, po gospodu Dr. Žerjavu določeni veliki župan mariborske oblasti g. Dr. Kukovec; trgovci, v 4/5 odločni naprednjaki, ki so še 28. novembra 1920 volili navdušeno demokrate, od njih voljenemu poslancu in ministru po par besedah še govoriti niso pustili. Gospod minister na razpoloženju je molče in kolikor mogoče neopaženo izginil iz shoda, spremljan seveda od primernih opazk.

Shod sam na sebi je pokazal, da se slovensko trgovstvo, hrbtenica JDS v Sloveniji, ne pusti več komandirati od „Jutrovega“ omizja. Tudi različne večalimanj zakulisne intrige ne pomagajo več. Shod je sprejel več jako treznih resolucij finančnega značaja, o katerih more vsak pameten gospodar le želeto, da bi se naskoro uresničile. Resno dvomimo, da bodo to demokratje zamogli storiti. Shod je pa tudi resen opomin vsem strankam v državi; z ljudstvom za ljudstvo, a ne s pomočjo ljudstva za — svoje prijatelje!

Samostojni in klerikalci.

Klerikalci so razbili oziroma z večinsko svojo navzočnostjo onemogočili Samostojnim celo vrsto javnih shodov v Sloveniji, tako v Slovenski Bistrici, Kranju, Št. Lenartu, Slovenskih Goricah itd. Da bi se maščevali, so sklenili te dni Samostojni vrniti Dr. Korošcu milo za drago v Radovljici, kamor je sklical Dr. Korošec javni shod. Samostojni so organizirali vse kar leže in gre samostojno tja gori do koroške meje, klerikalci seveda isto. In efekt? Prišlo je le toliko Samostojnih, da so jih klerikalci za šalo — spodili s shoda.

Da Samostojna ne stoji v Sloveniji na reelnih tleh, so trdili poznavalci samostojnih podjetnikov že v l. 1919/20; vsled tega se bo vsakdo le opekeli, kdor naveže svojo ali svoje stranke usodo z njihovo. Ker prazno kričaštvo brez solidne interesne organizacije se vedno kmalu razkadi. Te pa Samostojni niso umeli ustvariti. In sedaj je prepozno. Tudi brezobrestna posojila, ki so konečno iztisnjeni davki vseh državljanov, jim ne bodo več pomagala na noge.

Lastnik Konzorcij „Radikal“. Izdajatelj Okrajni Odbor Radikalne Stranke v Kočevju. Odgovorni urednik Vilibald Schubitz. Tiskarna Jos. Pavliček, Kočevje.

Potnike ali zastopnike

išče velika tovarna likera, ruma, konjaka in ostalih špirituoza. Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ mušterij, poslati na naslov: Poštanski pretinac 41, Zagreb, glavna pošta. 10-8

Srečke državne klasne Lutrije

I klasa 4 kola

za prodaju biče gotove 20. maja o. g. Ko je rad, da ih preprodaje ili za sebe lično kupuje, neka se izvoli za prospekt obratiti mojoj radnji ulica Kneginje Ljubice 16, Beograd.

Iz samih afer in aferic

živi zadnje čase jugoslovenska javnost. Kaj, ako bi se naši nezmotljivi državotvorci enkrat vzeli skupaj ter skušali rešiti vprašanja:

1.) na kak način bi bili davki čim najmanjši ob čim večjem učinku porabljenih vplačanih svot;

2.) na kak način bi se pocenile neobhodno potrebne vsakdanje potrebščine. Seveda, dokler bo minister Pucelj & Comp. videla edini spas v čim večjem izvozu živil, moramo konkurirati z našo slabo valuto z deželami visoke valute ter so vsled tega neznosne številke za moko, meso itd. naravne;

3.) kako bi prišli že enkrat do poštene, nepristranske uprave v vseh panogah?

Iz Radikal. Stranke.

Konferenca Okrajnega odbora Radikalne Stranke Kočevje, ki bi se bila imela vršiti dne 26. pr. m., je vsled silnih naličov in meteža predsedstvo dan popreje preložilo na neodločen čas ter udeležnike po možnosti obvestilo. Navzlic ostremu metežu so prišli nekateri delegati nad 20 km daleč v Kočevje. Tu se je vršil potem le prijateljski sestanek. Ker grdo vreme še vedno traja, ni računati na konferenco pred Veliko Nočjo, ker so posamezni delegati do 30 km oddaljeni.

Strankina „Čitalnica“ v Kočevju je urejena. Dobe se skoro vsi slovenski in večina srbskih časopisov. Le od beograjskih imamo le „Samepravu“ poleg dveh revij.

Okrajno strankino tajništvo v Kočevju posluje redno vsak torek in četrtek od 11. do 12. uri.

Politični pregled.

Svetovna politika

se je osredotočila te dni v težko pričakovani svetovni gospodarski konferenci v Genovi. Došli so tudi ruski boljševiki in Nemci, a Amerikanci le kot neoficialni udeleženci. Jugoslovanski delegaciji načeljuje formalno Papič, faktično pa zaenkrat Ninčič. Tudi par Slovencev je v delegaciji. Časopisi imajo direktne poročevalce. Angleški delegaciji načeljuje Lojd Džorž. Italijani so zvalili našo delegacijo še enkrat v Rapallo, ter v Beogradu prosili, naj se ne pritožimo pri Zvezi Narodov čez nje, dokler se

osebno ne pomenimo, kar da se bo zgodilo v osmih dneh.

V zunanji in notranji politiki zaenkrat nič posebnega.

Dnevne novice.

Pokrajinski namestnik gospod Ivan Hribar je v petek dne 7. aprila posestil Kočevje, da inšpicira urade in da stopi v osebni stik z ljudstvom. Došel je v Kočevje ob pol 10. uri. Na kolodvoru ga je pričakovalo meščanstvo in okolica, na čelu šefi uradov z uradništvom. Gospod namestnik se je peljal v lepi povorki v mesto do glavarstva, kjer je sprejemal deputacije. Ob eni je bil obed v hotelu Trst, ki se ga je udeležilo jako lepo število ljudstva in njegovih predstavnikov ter uradništvo. Gospod namestnik se je ob pol 5. uri popoldne zopet odpeljal.

Svojemu kralju pokloni slovenski del našega naroda kot poročni dar v Ljubljani znani pravljčni Cekinov grad, na Bledu pa za odibljaj krasno Windischgrätzovo vilo, ki se že v ta namen adaptira. Kralj Aleksander pride takoj po poroki na Bled v Slovenijo, kjer ostane s svojo kraljevo družico najbrže celo sezono. Poroka se izvrši 5. junija t. l.

Deputacija Radikalne Stranke se je imenom Mestnega odbora Kočevje poklonila dne 7. t. m. gospodu namestniku Ivanu Hribarju ob priliki njegovega oficijelnega obiska v Kočevju. Deputacijo je vodil gospod Dr. Flego, odvetnik v Kočevju.

Predkoncesijo za zgradbo železniške proge iz Črnomlja in Kočevja na Severin in od tu kot stikališča na Vrbovsko ob progi Zagreb-Reka je podelilo ministrstvo saobračaja konzorciju Klodič-Hrvat. Interesentje zbirajo pridno denar za trasiranje, ki bo stalo kakih 5 milijonov ter bo trajalo dobro leto. Nato se bo iskalo kapitala za zgradbo, ki bi stala po današnjem kurzu dve do tri milijarde. Želimo veliko uspeha.

My house, my castle! Jeftino vrelo za gradjevni material „Gradivo“, trgov. društvo, Zagreb, Bogovičeva ul. 3, Telefon 555.

Trgovina z valutami.

Zagreb: dolar 318—320, lire 1690, napoleoni 1000, mK 39.50, avstr. K 4—4.50, čK 610, 20 K v zlatu 1000.

Zürich: Berlin 1.65, Zagreb 1.55, Milano 26.95, Praga 9.62, Budimpešta 0.58, Paris 46.95, Dunaj 0.066, Waršava 0.13.

KORANIT

I. JUGOSLOVANSKA TOVARNA ASBESTSKRILJA

oferira v točno dobavo

materijal za kritje streh

iste kakovosti kakor eternit.

Samoprodaja:

Josip Rendeli, Karlovac

Zrinjski trg 23

tovarna za stavbinski materijal, cement in lončenino.

Merkantilna banka Kočevje

izvršuje VSE v bančno stroko spadajoče TRANZAKCIJE, sprejema VLOGE na tekoči račun in na hranilne knjižice, katere IZPLAČA VSAK ČAS BREZ ODPOVEDI (rentni in invalidni davek na hranilne vloge plača banka iz lastnih sredstev), sprejema VLOGE NA ODPOVED, katere obrestuje po VIŠJIH obrestnih merah, izvršuje NAKAZILA, IZPLAČILA, VNOVČENJA itd., vnovčuje ČEKE, BANČNE NAKAZNICE itd., kupuje valute in devize (posebno dolarje) po najvišjih dnevnih cenah.

Direktna zveza z Ameriko.

Uradne ure: vsak delavnik od 9 do 12 in od 3 do 5.

